

575**USTAWA**

z dnia 5 marca 2004 r.

o zmianie ustawy o izbach morskich

Art. 1. W ustawie z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich (Dz. U. Nr 58, poz. 320, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wypadkami morskimi w rozumieniu niniejszej ustawy są zdarzenia na morzu lub wodach z nim połączonych, na których statki morskie uprawiają żeglugę, polegające na:

- 1) zatonięciu, zaginięciu lub utraceniu statku w inny sposób,
- 2) opuszczeniu statku,
- 3) zderzeniu statków,
- 4) zetknięciu statku z dnem, podwodną lub nawodną przeszkodą,
- 5) uderzeniu statku w budowlę, urządzenie lub instalację, w następstwie którego statek spowodował ich uszkodzenie lub doznał uszkodzenia,
- 6) powstaniu pożaru lub wybuchu na statku,
- 7) zanieczyszczeniu środowiska w następstwie utraty lub uszkodzenia statku,
- 8) zagrożeniu albo ograniczeniu bezpieczeństwa statku lub znajdujących się na nim osób, na skutek:

a) uszkodzenia lub niesprawności konstrukcji, urządzeń albo innych elementów wyposażenia statku,

b) zmian w zakresie stateczności statku,

9) zaginięciu człowieka przebywającego na statku,

10) śmierci lub uszczerbku na zdrowiu człowieka w związku z pracą lub pobytem na statku, zachowaniem się statku, działaniem lub stanem jego urządzeń albo innych jego elementów lub właściwościami ładunku statku.”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Izby morskie rozpoznają wypadki morskie:

1) statków o polskiej przynależności,

2) statków o obcej przynależności, jeżeli wypadek nastąpił na polskich morskich wodach wewnętrznych lub polskim morzu terytorialnym albo jeżeli z wnioskiem o wszczęcie postępowania wystąpił armator lub kapitan takiego statku.

2. Sprawy wypadków morskich, w których uczestniczyły jednostki pływające Marynarki Wojennej, Straży Granicznej lub

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1989 r. Nr 33, poz. 175 i Nr 35, poz. 192 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268.

Policji, izby morskie rozpoznają, w odniesieniu do tych jednostek, za zgodą Dowódcy Marynarki Wojennej, Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta Głównego Policji.”;

3) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, terytorialny zakres działania izb morskich, uwzględniając podział terytorialny państwa.”;

4) w art. 6:

a) w ust. 1 użyty dwukrotnie wyraz „Wojewódzkim” zastępuje się wyrazem „Okręgowym”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej może określić, w drodze rozporządzenia, uwzględniając podział terytorialny państwa, siedzibę izby morskiej poza siedzibą sądu okręgowego, przy którym działa izba morska.”;

5) użyte w art. 8 w ust. 1, w art. 12 w ust. 1, w art. 15 w ust. 1 i 2 oraz w art. 17 w ust. 1 pkt 2 w różnych przypadkach wyrazy „Minister Żeglugi” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki morskiej”;

6) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do pozostałych pracowników izb morskich mają odpowiednie zastosowanie przepisy o pracownikach sądów i prokuratury.”;

7) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb powoływania ławników oraz zasady ich wyznaczania do udziału w posiedzeniach, uwzględniając kwalifikacje zawodowe i praktykę w zakresie zagadnień występujących w sprawach rozpoznawanych przez izby morskie, a także sposób wynagradzania i pokrywania innych należności związanych z udziałem w posiedzeniach.”;

8) w art. 13 skreśla się wyraz „ludowych”;

9) w art. 14 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Poza rozprawą postanowienia wydaje izba morska bez udziału ławników, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.”;

10) w art. 15:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Delegat przy Odwoławczej Izbie Morskiej może brać udział w postępowaniu przed izbą morską pierwszej instancji i podejmować czynności, do jakich uprawniony jest delegat przy tej izbie, oraz przekazać delegatowi przy izbie morskiej pierwszej instancji uczestnictwo w postępowaniu przed Odwoławczą Izbą Morską.

4. W sprawach wypadków morskich, które mogą zostać uznane za wypadki przy pracy, w postępowaniu przed izbami morskimi ma prawo uczestniczyć — obok delegata — państwowy inspektor pracy właściwy dla pracodawcy zatrudniającego pracownika, który uległ wypadkowi.”,

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, uwzględniając system organizacyjny izb morskich, sposób wykonywania zadań przez delegatów oraz sprawowania nadzoru nad ich działalnością, a także zakres pokrywania kosztów tej działalności.”;

11) użyte w art. 15 w ust. 5 i 6, w art. 23 w ust. 4, w art. 29 w ust. 2 i 3, w art. 30 w ust. 3, w art. 33, w art. 41 i w art. 48 w ust. 1 w różnych przypadkach wyrazy „techniczny inspektor pracy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „państwowy inspektor pracy”;

12) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi i zapobiegania wypadkom morskim delegat może żądać wyjaśnień od armatorów, organów i instytucji państwowych, samorządowych i społecznych, przedsiębiorców oraz innych jednostek organizacyjnych, zwracać im uwagę na uchybienia i sprawdzać zastosowanie odpowiednich środków zaradczych.

2. Uprawnienia przewidziane w ust. 1 nie przysługują delegatowi w stosunku do organów Marynarki Wojennej, Straży Granicznej i Policji.”;

13) w art. 17 w ust. 2 wyraz „wojewódzkiego” zastępuje się wyrazem „okręgowego”;

14) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Izby morskie są państwowymi jednostkami budżetowymi. Wydatki izb morskich są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.”;

- 15) w art. 19 wyrazy „Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” zastępuje się wyrazami „Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 16) w art. 21:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Organy administracji morskiej oraz inne organy władzy publicznej są obowiązane:
- 1) o wypadku morskim niezwłocznie zawiadomić izbę morską,
 - 2) zabezpieczyć ślady i dowody,
 - 3) w przypadkach niecierpiących zwłoki dokonać czynności koniecznych do wstępnego ustalenia stanu faktycznego,
 - 4) przekazać izbie morskiej materiał dotyczący wypadku oraz
 - 5) w zakresie pomocy prawnej załatwiać wezwania izb morskich.”,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
- „3a. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do podmiotów zarządzających portami i użytkowników infrastruktury portowej w sprawach wypadków morskich, którym ulegli ich pracownicy lub w których obiekty portowe zostały uszkodzone albo spowodowały szkody.
- 3b. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonania obowiązków armatorów i kapitanów statków oraz podmiotów zarządzających portami i użytkowników infrastruktury portowej w zakresie przygotowania dla izb morskich materiałów do dochodzeń w sprawach wypadków morskich, uwzględniając rodzaj wypadków podlegających zgłoszeniu, w odniesieniu do których ślady i dowody powinny być zabezpieczone oraz dokumenty sporządzone i przekazane organom uprawnionym do prowadzenia dochodzeń, a także rodzaj pomocy i informacji, których należy udzielać tym organom.”,
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Organy Marynarki Wojennej, Straży Granicznej, Policji i prokuratury wojskowej w sprawie toczącej się przed izbą morską nie są obowiązane do udzielania informacji, udostępniania dokumentów i innych danych, jeżeli może to doprowadzić do ujawnienia tajemnicy państwowej.”;
- 17) w art. 22 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) w wypadku morskim nastąpiło zaginięcie, śmierć albo ciężki uszczerbek na zdrowiu członka, a także narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,”;
- 18) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Pełnomocnikiem może być adwokat, radca prawny, pracownik zainteresowanego, członek związku lub stowarzyszenia zawodowego zrzeszającego osoby posiadające kwalifikacje zawodowe w żegludze morskiej.”;
- 19) art. 35 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 35. 1. Jeżeli zainteresowany członek załogi lub pilot statku uprawiającego żeglugę na wodach, o których mowa w art. 1 ust. 2, posiadający dokument określający jego uprawnienia w żegludze morskiej wydany przez właściwy podmiot polski, wykazał brak koniecznych umiejętności niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi morskiej lub przez rażące zaniedbania spowodował wypadek morski lub przyczynił się do jego powstania, izba morska może w orzeczeniu pozbawić go prawa wykonywania tych uprawnień w częściowym lub pełnym zakresie na okres od 1 roku do 5 lat.
2. Izba morska może w orzeczeniu uzależnić przywrócenie prawa wykonywania uprawnień w żegludze morskiej od spełnienia przez zainteresowanego co najmniej jednego z następujących warunków:
- 1) wykonywania określonych niższych uprawnień w żegludze morskiej przez czas oznaczony,
 - 2) wykazania koniecznych umiejętności w trybie przewidzianym przepisami o kwalifikacjach w żegludze morskiej,
 - 3) odbycia w częściowym lub pełnym zakresie praktyki, która była wymagana do uzyskania dotychczasowych uprawnień.
3. Izba morska może na posiedzeniu, w tym samym składzie, w którym orzekła o pozbawieniu zainteresowanego prawa wykonywania uprawnień w żegludze morskiej, postanowić o zawieszeniu prawa wykonywania tych uprawnień przez zainteresowanego do czasu ostatecznego zakończenia postępowania, jeżeli uzasadniają to względy bezpieczeństwa żeglugi. Na postanowienie to zainteresowanemu przysługuje zażalenie.
4. Dokumenty określające uprawnienia w żegludze morskiej członków załóg

statków i pilotów oraz organy właściwe do ich wydawania określają odrębne przepisy.

5. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do członków załóg jednostek pływających Marynarki Wojennej, Straży Granicznej i Policji.”;

20) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli izba morska stosuje środek, o którym mowa w art. 35 ust. 1 i 2, rozstrzygnięcie o tym powinno być zawarte w sentencji orzeczenia.”;

21) w art. 38 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przytoczenie okoliczności, które izba morska miała na względzie przy zastosowaniu środka, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub 2.”;

22) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej, delegatowi oraz zainteresowanemu, a w sprawach określonych w art. 15 ust. 4 również państwowemu inspektorowi pracy.”;

23) w art. 42 wyraz „rewizji” zastępuje się wyrazem „apelacji”;

24) w art. 43:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Odwoławcza Izba Morska może zmienić orzeczenie izby morskiej pierwszej instancji na niekorzyść zainteresowanego w części dotyczącej zastosowanego wobec niego środka, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub 2, albo zastosować środek, o którym nie orzekła izba, tylko w przypadku zaskarżenia w tym zakresie orzeczenia przez delegata na niekorzyść zainteresowanego.”;

b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Przepis art. 35 ust. 3 stosuje się odpowiednio tylko w warunkach określonych w ust. 4.

6. Odwoławcza Izba Morska rozpoznaje zażalenie na postanowienie, o którym mowa w art. 35 ust. 3, na posiedzeniu, w składzie: przewodniczący lub wiceprzewodniczący i czterej ławnicy, najpóźniej w ciągu 3 dni od wpływu akt wraz z zażaleniem do Odwoławczej Izby Morskiej.”;

25) art. 44—46 otrzymują brzmienie:

„Art. 44. 1. Odwoławcza Izba Morska utrzymuje w mocy, zmienia lub uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub części.

2. W razie stwierdzenia niewyjaśnienia istoty sprawy w częściowym lub pełnym zakresie rozstrzygnięć określo-

nych w art. 35 ust. 1 i 2 oraz w art. 36 ust. 1 pkt 5—7 Odwoławcza Izba Morska uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i przekazuje sprawę izbie morskiej do ponownego rozpoznania.

3. Odwoławcza Izba Morska utrzymuje w mocy lub uchyla zaskarżone postanowienie, o którym mowa w art. 35 ust. 3.

Art. 45. 1. Od orzeczenia Odwoławczej Izby Morskiej rozstrzygającego w zakresie środka, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub 2, zainteresowanemu, wobec którego środek został zastosowany, przysługuje apelacja. Apelację wnosi się za pośrednictwem Odwoławczej Izby Morskiej do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Apelacja powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata lub radcę prawnego.

3. Jeżeli w wyniku rozpoznania apelacji zaskarżone orzeczenie zostało uchylone w całości lub w części, przy ponownym rozpoznaniu sprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 43 ust. 4 i 5.

4. Na postanowienie Odwoławczej Izby Morskiej wydane w trybie art. 43 ust. 5 lub 6 zainteresowanemu, któremu zawieszono prawo wykonywania uprawnień w żegludze morskiej, przysługuje zażalenie. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem Odwoławczej Izby Morskiej do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

5. Okres trwania zawieszenia, o którym mowa w art. 35 ust. 3, zalicza się na poczet zastosowanego środka, o którym mowa w art. 35 ust. 1.

6. Od wyroków i postanowień Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wydanych w postępowaniu odwoławczym, o którym mowa w ust. 1 i 4, oraz od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie przed izbami morskimi nie przysługuje kasacja.

Art. 46. O ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, do rozpoznania apelacji lub zażalenia, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 4, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o apelacji lub zażaleniu.”;

26) w dziale II po rozdziale IV dodaje się rozdział IVa w brzmieniu:

„Rozdział IVa

Wykonanie orzeczeń i postanowień

Art. 46a. Wykonaniu podlega:

- 1) orzeczenie w części dotyczącej zastosowanego środka, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub 2, jeżeli postępowanie zostało ostatecznie zakończone,
- 2) postanowienie o zawieszeniu prawa wykonywania uprawnień w żegludze morskiej, którego nie zaskarżono albo które zostało utrzymane w mocy po rozpoznaniu zażalenia.

Art. 46b. Właściwy do wykonania orzeczenia lub postanowienia, o których mowa w art. 46a, jest organ polski, który wydał zainteresowanemu ostatni dokument określający uprawnienia w żegludze morskiej.

Art. 46c. 1. Orzeczenie lub postanowienie podlegające wykonaniu doręcza właściwemu organowi izba morska, która zastosowała środek, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub 2.

2. Organ właściwy do wykonania orzeczenia lub postanowienia wzywa zainteresowanego do złożenia, w terminie 3 dni od daty doręczenia tego wezwania, dokumentu dotyczącego uprawnień będących przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w orzeczeniu lub postanowieniu, pouczając zainteresowanego o skutkach niezłożenia tego dokumentu określonych w ust. 3.

3. Dokument niezłożony w terminie, o którym mowa w ust. 2, traci ważność z mocy prawa.

Art. 46d. 1. Organ właściwy do wykonania orzeczenia lub postanowienia wyda zainteresowanemu w miejsce złożonego dokumentu inny dokument określający uprawnienia w żegludze morskiej stosownie do treści orzeczenia lub postanowienia albo zatrzyma złożony dokument, jeżeli uprawnienia były najniższe.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, zwróci zainteresowanemu złożony przez niego dokument niezwłocznie:

- 1) z upływem okresu pozbawienia prawa wykonywania uprawnień w żegludze morskiej i po stwierdzeniu spełnienia warunków, od których przywrócenie prawa wykonywania uprawnień było uzależnione,

2) jeżeli postanowienie o zawieszeniu prawa wykonywania uprawnień w żegludze morskiej zostało uchylone.”;

27) w art. 48 w ust. 3 wyraz „państwowej” zastępuje się wyrazem „rządowej”;

28) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Nie pobiera się kosztów postępowania od armatora statku o obcej przynależności, z wyjątkiem przypadku, kiedy postępowanie zostało wszczęte na wniosek armatora lub kapitana takiego statku.”;

29) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na świadka, biegłego lub tłumacza, który bez usprawiedliwienia nie stawił się na rozprawie, izba morska może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 3 000 zł, jeżeli niestawiennictwo tej osoby spowodowało odroczenie rozprawy, izba morska może ponadto nałożyć na nią obowiązek zwrotu powstałych z tego tytułu kosztów.”;

30) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. Przepisy art. 56 ust. 1 i 3 mają również zastosowanie w razie nieusprawiedliwionej odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia, przy czym w razie ponownej odmowy izba morska może nałożyć na świadka ponownie karę pieniężną w wysokości do 4 500 zł.”;

31) w art. 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Izba morska może nałożyć na winnych nieprzestrzegania przepisów art. 21 ust. 3 i 3a oraz art. 28 ust. 2 karę pieniężną w wysokości do 5 000 zł.”.

Art. 2. W sprawach wypadków morskich, w których postępowanie przed izbami morskimi nie zostało ostatecznie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4, art. 6 ust. 2 oraz art. 12 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*